

Visie Jongerenwerk Leidschendam-Voorburg 2026-2030

Voorwoord Jeffrey Keus

Samen bouwen aan de toekomst van onze jeugd in Leidschendam-Voorburg

In Leidschendam-Voorburg willen we dat alle jongeren en jongvolwassenen gezond, veilig én vol kansen opgroeien. Met het Actieplan Jeugd hebben we een duidelijke koers uitgezet: jongeren en hun ouders¹ ondersteunen bij het opgroeien. Het jongerenwerk speelt hierin een sleutelrol. Onze jongerenwerkers staan dichtbij jongeren – zowel online als offline. Ze weten wat er speelt, bieden een luisterend oor en moedigen jongeren aan om hun stem te laten horen over wat zij belangrijk vinden. Samen bouwen we aan een sterke, betrokken generatie.

Mooie stappen vooruit

We hebben al prachtige initiatieven opgezet. Een mooi voorbeeld is de Focusgroep, waarin jongeren actief meedenken over hun leefomgeving. Hier bespreken ze maatschappelijke thema's en werken ze aan concrete oplossingen. Zo is het idee van buurtvaders ontstaan: vertrouwde figuren in de wijk die jongeren begrijpen, respect afdwingen en hen positief kunnen aanspreken.

Ook de Tienskipdag op 19 december 2024 in het stadhuis was een groot succes. Meer dan 100 mbo-studenten van MBO Rijnland bogen zich over actuele vraagstukken zoals woningnood, criminaliteit en openbaar vervoer. Het winnende idee richtte zich op het tegengaan van jeugdcriminaliteit – een probleem dat ontstaat doordat jongeren snel geld willen verdienen, vaak geïnspireerd door sociale media. Hun voorstel? Meer bijbanen vanaf 12 jaar, betere lonen en een campagne die werken aantrekkelijk maakt. Zo leren jongeren omgaan met geld én kiezen ze voor eerlijke kansen.

Luisteren loont

Dit soort initiatieven laten zien hoe waardevol het is om écht naar jongeren te luisteren. Hun ideeën zijn verwerkt in onze visie, of al direct opgepakt dankzij de samenwerking tussen de gemeente en welzijnsorganisaties. Jongeren voelen zich gehoord – en dat maakt het verschil.

Jongerenwerk in actie

Samen met onze partners geven we jongerenwerk op allerlei manieren vorm. In de wijk, om jongeren op te zoeken, hun vragen te beantwoorden en ze perspectief te bieden als ze dreigen af te glijden. Maar ook met een aantrekkelijk vrijetijdsaanbod op veilige plekken, waar jongeren hun talenten kunnen ontdekken. Zowel fysiek als digitaal. Daarnaast kunnen ze met allerlei vragen terecht bij onder andere het Jongeren Advies Punt (JAP).

Een stevige basis voor de toekomst

Met deze visie leggen we de koers vast voor het jongerenwerk in Leidschendam-Voorburg van 2026 tot 2030. We bouwen voort op wat we samen bereikt hebben en investeren extra in mensen en middelen. Want jongerenwerk is en blijft een onmisbare schakel: het verbindt verschillende beleidsterreinen en pakt jeugdproblematiek actief aan. Dankzij de samenwerking met de politie en gemeente zien we nu al minder overlastgevende groepen en meer jongeren die de juiste weg kiezen. En juist die jongeren willen we blijven ondersteunen – niet alleen om overlast te voorkomen, maar vooral om hun talenten tot bloei te laten komen.

We willen méér!

¹ Daar waar ouders staat worden ook verzorgers bedoeld.

De komende jaren zetten we volop in op samenwerking – met welzijnsorganisaties, zorgaanbieders, onderwijs en andere partners uit de sociale basis. De acties uit het Actieplan Jeugd maken het steeds vanzelfsprekender om sámen te werken met én rondom jongeren. Zo bouwen we aan een sterke, stimulerende omgeving waarin elke jongere de kans krijgt om te groeien en te bloeien. Daar profiteert de hele samenleving van.

Een krachtige jongerenwerkorganisatie met alle disciplines onder één dak is daarbij essentieel. Zij zorgen voor een doorlopende lijn: van signaleren tot ondersteunen, en van ontwikkelen tot meedoen.

Samen maken we Leidschendam-Voorburg dé plek waar jongeren zich gehoord, gesteund en geïnspireerd voelen.

Jeffrey Keus

Wethouder Talentontwikkeling

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
○ Trends en ontwikkelingen	5
○ Toekomstperspectief	5
○ Huidige inrichting jongerenwerk	6
○ Wat is jongerenwerk en waar willen we het voor inzetten?	7
○ Kaders in relatie tot het jongerenwerk	7
○ Raakvlakken	8
2. Doelgroep, doelstellingen en uitgangspunten	10
○ Doelgroep	10
○ Doelstellingen	10
○ Uitgangspunten	11
3. Wat willen we behouden?	13
4. Wat willen we doorontwikkelen?	17
5. Financiën.	22
 Bijlage Wat vinden jongeren en professionals zelf?	 23

1. Inleiding

Trends en ontwikkelingen Leidschendam

In Leidschendam-Voorburg spelen verschillende zorgelijke ontwikkelingen op het gebied van jeugd en veiligheid. Jongeren worden vaker blootgesteld aan – en raken betrokken bij – middelengebruik, digitale dreiging en geweld. Dit beeld komt naar voren uit de signalen van de online jongerenwerkorganisatie die actief is in ruim 20 gemeenten². Vergeleken met die andere gemeenten lijken deze problemen zich in Leidschendam-Voorburg eerder en vaker voor te doen.

Op sociale media verschijnen opvallend veel (video)berichten over vechtpartijen, geweld en de online verkoop van verdovende middelen. Het gebruik van middelen zoals vapes, snus en zelfs harddrugs ligt hier relatief hoog. Daarnaast zien we ook in Leidschendam-Voorburg een toename van de landelijke trend waarin criminaliteit en gangstercultuur worden verheerlijkt. Veel van deze ontwikkelingen spelen zich online af, buiten het zicht van ouders, scholen en hulpverleners. Daardoor is vroegtijdig signaleren en ingrijpen vaak lastig, terwijl online spanningen regelmatig escaleren naar conflicten op straat of op school. Dit maakt online jongerenwerk steeds belangrijker om jongeren te bereiken, problemen vroeg te zien en samen te werken aan oplossingen.

Jongerenwerkorganisaties geven bovendien aan dat psychische problemen onder jongeren sinds de coronaperiode zijn toegenomen. Veel jongeren voelen zich eenzaam of geïsoleerd. Tegelijkertijd nemen ook de zorgen in gezinnen toe. Financiële problemen, woningnood, huiselijk geweld en armoede zorgen voor grote druk op het dagelijks leven. Jongeren die in zulke omstandigheden opgroeien, dragen deze last met zich mee – en dat heeft direct invloed op hun welzijn en toekomstkansen.

Met het Actieplan Jeugd zet de gemeente in op preventie. We investeren in jongeren, bieden ondersteuning op maat en werken samen met partners om problemen zoveel mogelijk te voorkomen. Met de nieuwe visie voor het jongerenwerk zetten we daar een belangrijke stap in. Om de visie goed te laten aansluiten bij de belevingswereld en de vraag van inwoners, is op verschillende manieren om hun inbreng gevraagd; deze inbreng is in de bijlage terug te vinden.

Toekomstperspectief

Jongerenwerk is geen luxe, maar essentieel – zeker op het gebied van veiligheid. De signalen, zoals geschetst bij *Trends en Ontwikkelingen*, onderstrepen hoe belangrijk het is dat jongerenwerk zichtbaar en actief is, zowel op straat als online.

Er is de noodzaak en ambitie om meer te doen dan alleen reageren op wat misgaat. Het is niet alleen belangrijk om te voorkomen dat problemen escaleren, maar ook om jongeren actief te stimuleren om mee te doen aan het verenigingsleven, zich te ontwikkelen via laagdrempelige activiteiten in hun vrije tijd en hun talenten te ontdekken. De gemeente wil een plek zijn waar jongeren zich gezien voelen – niet alleen als deelnemer, maar ook als mede-organisator van activiteiten. Waar zij onderdeel zijn van de samenleving en zich kunnen ontwikkelen tot betrokken inwoners en zelfstandige volwassenen.

De gemeente wil aantrekkelijk zijn voor jongeren, met voldoende mogelijkheden om actief deel te nemen aan sport, cultuur en andere activiteiten. Het jongerenwerk speelt hierin een cruciale rol door jongeren niet alleen zelf te ondersteunen, maar ook door hen actief door te verwijzen naar bestaande verenigingen en activiteiten in de regio. Dit zorgt ervoor dat jongeren zich kunnen verbinden met het lokale aanbod en hun talenten verder kunnen ontwikkelen in de gemeenschap. Bovendien moeten er genoeg plekken zijn

² Epic Youth volgt jongeren online en signaleert trends en risico's in ruim 20 gemeenten.

waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, zodat zij niet alleen kunnen deelnemen, maar ook sociale netwerken kunnen opbouwen en zich verbonden voelen met hun omgeving.

Ten tijde van het opstellen van deze visie werken we binnen de huidige financiële kaders. Willen we de gemeente worden die we ambiëren, dan zijn er echter aanvullende middelen nodig om de noodzakelijke stappen te zetten en jongeren de kansen te bieden die zij verdienen. Dit betekent dat er geïnvesteerd moet worden in de sociale basis, zodat er meer activiteiten en voorzieningen zijn waar jongeren terecht kunnen. Daarnaast zorgt een versterking van het netwerk tussen maatschappelijke partners ervoor dat jongeren beter ondersteund worden en de kans krijgen om zich te ontwikkelen in een aantrekkelijke en betrokken gemeente.

Huidige inrichting jongerenwerk

Sinds 2019 werkt Leidschendam-Voorburg met subsidietafels binnen het sociaal domein.

Maatschappelijke organisaties overleggen daar met elkaar over welke activiteiten het beste aansluiten bij de behoeften van inwoners, wie deze uitvoert en hoe subsidies verdeeld worden. Het jongerenwerk viel onder twee tafels: Opgroeien & Opvoeden (O&O) en Basisvaardigheden & Talentontwikkeling (B&T). In 2023 zijn via de O&O-tafel twee nieuwe jongerenwerkorganisaties aangesloten, met als doel om meer kwetsbare jongeren te bereiken. Maar door het jongerenwerk over meerdere partijen te verdelen, kwam de outreachende aanpak – het actief en ongevraagd benaderen van jongeren – onder druk te staan. Juist deze aanpak bleek onmisbaar op het gebied van veiligheid.

Om dat gemis op te vangen, is in 2024 een pilot gestart. Deze richt zich specifiek op jongerenwerk met een focus op veiligheid, gefinancierd met incidentele middelen. Jongerenwerkers werken in duo's op straat om kwetsbaarheid te voorkomen. Door deze ontwikkeling waren er zes jongerenwerkorganisaties actief, aangestuurd vanuit twee subsidietafels én twee gemeentelijke afdelingen. In totaal ging het om zo'n zes fte.

Hoewel samenwerking tussen de organisaties nadrukkelijk gewenst was, werd dit niet als harde voorwaarde gesteld. Hierdoor kwam samenwerking langzaam op gang. Pas het afgelopen jaar is er meer regie op gevoerd, wat de onderlinge samenwerking heeft verbeterd.

De versnippering leidde echter tot een gebrek aan samenhang. Elke organisatie werkte vanuit een eigen opdracht en aanbod, zonder een duidelijke doorlopende lijn – bijvoorbeeld van straatcontact naar coaching of activiteiten op een vaste locatie. Hierdoor bleef integraal werken beperkt mogelijk. Een ander knelpunt: niet alle jongerenwerkorganisaties hadden altijd een jongerenwerker beschikbaar. In sommige gevallen moesten zelfs bestuurders de rol van jongerenwerker tijdelijk overnemen. De verdeling over zes organisaties maakt het lastig om betrouwbaar en continu gekwalificeerde jongerenwerkers in te zetten.

De afgelopen jaren is er op verzoek van de gemeente veel capaciteit gevraagd voor campagnes en overlegvormen, zoals de aanpak Schoolveiligheid, de YouChoose-campagne over steekwapens, en het spel The Hunt, bedoeld om de relatie tussen jongeren en handhaving te verbeteren. Voor deze inzet werd echter geen aanvullende financiering geregeld binnen de subsidie- of inkoopafspraken, wat leidde tot extra druk op de jongerenwerkorganisaties.

Aanvullende inzet via 'Sterk voor Noord'

Ook vanuit het programma Sterk voor Noord is extra ingezet op jongeren. Bijvoorbeeld met het Jongeren Perspectief Fonds, dat jongeren met schulden ondersteunt, en met een outreachende doorstroomcoach voor jongeren zonder startkwalificatie. Een startkwalificatie is het minimale onderwijsniveau dat jongeren nodig hebben om een goede kans te maken op de arbeidsmarkt. Dit is een diploma havo, vwo of mbo op

niveau 2 of hoger. Jongeren zonder startkwalificatie lopen meer risico op werkloosheid of schulden. Daarnaast is gestart met de implementatie van de IPTA-methodiek (Integrale Positieve Tijdsbesteding voor Adolescenten). Deze aanpak helpt jongeren met gestructureerde vrijetijdsbesteding, het aanleren van sociale vaardigheden en het versterken van hun netwerk en toekomstbeeld.

Gebrek aan eigen plekken voor jongeren

Wat nu ontbreekt, zijn fysieke plekken waar jongeren welkom zijn en waar alle betrokken organisaties jongeren kunnen ontmoeten, activiteiten kunnen organiseren en in gesprek kunnen gaan. Jongeren hebben behoefte aan een ruimte die zij zelf kunnen inrichten en waar zij zich thuis voelen. Zo'n plek draagt bij aan hun zelfvertrouwen, sociale ontwikkeling en zingeving. Het biedt hen een positieve invulling van hun vrije tijd én verbindt hen met de gemeenschap.

Op dit moment worden jongeren die rondhangen in de wijk, volgens de richtlijn van de afdeling Veiligheid Toezicht en Handhaving (VTH), verwezen naar het Fluitpolderplein, omdat daar weinig woningen zijn. Maar bij slecht weer is er geen geschikte beschutte plek. Jongeren zoeken dan onderdak bij gebouwen met een afdak op het plein, wat op zijn beurt tot overlast leidt. Om hen een droge, veilige en vaste ontmoetingsplek te bieden, wordt gewerkt aan het plaatsen van een jongerenontmoetingsplek in de vorm van een zeecontainer.

Wat is jongerenwerk en waar willen we het voor inzetten?

Jongerenwerk is een voorziening in de pedagogische basisinfrastructuur. Jongerenwerk is laagdrempelig sociaal werk dat jongeren in de leeftijd van 10 tot 23 jaar ondersteunt in hun ontwikkeling naar volwassenheid en zelfredzaamheid. Het richt zich op contact, signaleren, motiveren en activeren, met extra aandacht voor kwetsbare jongeren³. Preventie, begeleiding en talentontwikkeling zijn belangrijke onderdelen, zowel fysiek als digitaal.

Jongerenwerk heeft in de eerste plaats een directe positieve impact op jongeren zelf. Jongeren die deelnemen aan jongerenwerk hebben vaak meer zelfvertrouwen en een positiever zelfbeeld. Ze ervaren minder eenzaamheid en stress, vooral als ze een moeilijke thuissituatie hebben. Jongerenwerkers fungeren als vertrouwenspersonen, wat bijdraagt aan een beter mentaal welzijn.⁴ Ook vergroot jongerenwerk de participatie van jongeren en helpt het hen om meer verantwoordelijkheid te nemen.⁵

Kaders in relatie tot het jongerenwerk

Coalitieakkoord 2022-2026, 'Verbinden, Vertrouwen, Vooruitgang'

De gemeente Leidschendam-Voorburg wil dat ieder kind veilig, gezond en met gelijke kansen opgroeit, en moedigt scholen aan om ouders en de buitenwereld bij het leerproces te betrekken om zo de brede ontwikkeling van kinderen te bevorderen. Opvoeding blijft de verantwoordelijkheid van ouders, maar zij kunnen rekenen op steun van de gemeente en welzijnsorganisaties, die met coaches, rolmodellen en wijkagenten de veiligheid en samenhang in de wijk versterken. Jongerenwerkers kunnen hierin een rol spelen door jongeren actief te betrekken en hun netwerk te versterken.

Jeugdwet/ Wmo/ gezondheidsbeleid

³ Kwetsbare jongeren zijn jongeren die vanwege hun persoonlijke, sociale, of omgevingsfactoren extra ondersteuning nodig hebben om zich op een gezonde en stabiele manier te ontwikkelen.

⁴ Trimbos- instituut (2020)- Mentale gezondheid en jongerenwerk

⁵ [Effectiviteit van jongerenwerk in Nederland en Europa | Nederlands Jeugdinstituut](#)

In de Jeugdwet is opgenomen dat we gebruik maken van de eigen kracht van jongeren, ouders en hun sociale netwerk. In de Wmo staat dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het bevorderen van sociale cohesie en het versterken van de participatie van inwoners in de samenleving. Het jongerenwerk kan hierin een sleutelrol spelen door jongeren te activeren, hun netwerk te versterken en hen te ondersteunen in hun maatschappelijke participatie. Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) hebben we als gemeente de opdracht gekregen om de gezondheid van al onze inwoners te bevorderen, inclusief jongeren. Door GALA en IZA te verbinden met de uitgangspunten van de Jeugdwet en de Wmo, ontstaat een integrale aanpak die bijdraagt aan een gezonde en veerkrachtige samenleving, waarin het jongerenwerk een belangrijke rol speelt in het versterken van jongeren en hun sociale omgeving.

Visie op de Sociale Basis 2024

De Visie op de Sociale Basis beschrijft hoe Leidschendam-Voorburg de maatschappelijke kracht in de gemeente wil versterken en beter benutten. De sociale basis richt zich op vrij toegankelijke activiteiten en voorzieningen. Voor jongeren betekent dit onder andere het creëren van ontmoetingsplekken voor jong (en oud) en een bredere, meer inclusieve kijk op jeugdzorg en jongerenproblematiek.

De visie bevat acht leidende principes: een positief en realistisch mensbeeld, het belang van ontmoeting, perspectief, eigenaarschap van de sociale basis, anders kijken, het verbinden van domeinen, het versterken van maatschappelijke kracht en toegankelijkheid voor iedereen. Deze principes zijn ook leidend voor het jongerenwerk.

Binnen de sociale basis is normaliseren een van de vijf centrale vraagstukken. Jongerenwerk speelt hierin een belangrijke rol door een laagdrempelige en vertrouwde omgeving te bieden. Jongerenwerkers signaleren vroegtijdig stress, onzekerheid en andere mentale uitdagingen, en gaan hierover in gesprek zonder direct te problematiseren. Door openheid te stimuleren en problemen bespreekbaar te maken, helpen ze jongeren inzien dat worstelingen een normaal onderdeel van het leven zijn. Daarnaast leren ze hun vaardigheden om met uitdagingen om te gaan en verwijzen ze waar nodig door naar passende hulp, waardoor zwaardere zorg vaker kan worden voorkomen.

In de Visie op de Sociale Basis wordt het jongerenwerk verdeeld over meerdere clusters. Sterke Pedagogische Basis richt zich op begeleiding bij de overgang naar volwassenheid, Meedoen ondersteunt jongeren bij werk en belangrijke levensgebeurtenissen, en Ontmoeten en Ontwikkelen stimuleert culturele en kunstzinnige groei. Deze indeling benadrukt het belang van een integrale aanpak binnen het jongerenwerk.

Actieplan Jeugd

Het actieplan Jeugd is in 2025 opgesteld om de stijgende vraag (en kosten van jeugdhulp) op een andere manier te benaderen. De uitgangspunten hierbij zijn ook opgenomen in de sociale basis.

Normaliseren, plekken hebben waar je met vragen terecht kan en op weg geholpen worden.

Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025 – 2028

Met dit plan wordt gefocust op het voorkomen van schulden, het vroegtijdig signaleren van betalingsproblemen en het bieden van nazorg. Er wordt voorlichting op scholen gegeven en inwoners met betalingsachterstanden worden proactief benaderd. In samenwerking met lokale welzijnsorganisaties, zoals Kwadraad en Woej, wordt ondersteuning geboden en wordt doorverwezen naar hulp. Het jongerenwerk speelt een belangrijke rol in het bereiken van jongeren en het bieden van passende begeleiding.

Raakvlakken

Door een doelgerichte inzet van het jongerenwerk draagt deze ook bij aan de volgende (beleids-) terreinen.

Jeugdzorg

Jongerenwerk speelt een belangrijke rol in preventie, normaliseren en het verminderen van (specialistische) zorg. Door jongeren laagdrempelig te ondersteunen, wordt voorkomen dat zij in duurdere vormen van jeugdzorg terechtkomen. Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) benadrukt dat jongerenwerk helpt om problemen vroegtijdig te signaleren en informele hulp te bieden.

Preventief jongerenwerk helpt bij het voorkomen van schooluitval en het versterken van eigen kracht door jongeren te motiveren en ondersteunen bij hun schoolloopbaan. Dit gebeurt via coaching, huiswerkbegeleiding en gesprekken over toekomstperspectief.⁶

School en werk

Jongerenwerk draagt bij aan een doorlopende lijn van school naar werk en maatschappelijke participatie. Dit gebeurt via trajectbegeleiding, het stimuleren van ondernemerschap en het bieden van stage- en werkervaringsplaatsen. Het jongerenwerk vergroot de kans op werk door jongeren te ondersteunen bij sollicitaties en netwerkvorming.⁷

Jongerenwerk stimuleert deelname aan sportverenigingen, talentontwikkeling en maatschappelijke participatie. Sport wordt vaak gebruikt als middel om jongeren te bereiken en sociale vaardigheden te versterken. Het jongerenwerk draagt via sportactiviteiten bij aan een betere fysieke en mentale gezondheid.⁸ In Arnhem worden bijvoorbeeld sporttoernooien en creatieve workshops georganiseerd om jongeren uit verschillende achtergronden met elkaar te verbinden en hen een zinvolle vrijetijdsbesteding te bieden.

Veiligheid

Jongerenwerk draagt bij aan veiligheid door het voorkomen van overlast en criminaliteit. Dit gebeurt door outreachend te werken, jongeren te begeleiden naar positieve vrijetijdsbesteding en hen bewust te maken van de gevolgen van risicovol gedrag. Jongerenwerk kan door middel van outreachend werken en het begeleiden van jongeren naar positieve vrijetijdsbesteding effectief zijn in het verminderen van crimineel gedrag en groepsdruk, vooral in kwetsbare wijken.⁹ In steden als Rotterdam en Amsterdam werken jongerenwerkers bijvoorbeeld nauw samen met politie en gemeenten om overlastgevende jeugdgroepen te begeleiden naar werk of school, wat leidt tot een daling van incidenten.

Besparingspotentieel

Een andere belangrijke overweging, al aangestipt onder de bijdrage aan jeugdzorg, is het besparingspotentieel van het jongerenwerk. Door de inzet van jongerenwerk is er (landelijk) een besparingspotentieel van 45 miljoen op (lichte) hulpverlening.¹⁰ Deze besparing wordt behaald omdat het jongerenwerk de mogelijkheid biedt tot afschalen en normaliseren, door jongerenwerk te combineren met zorg het effect van de hulpverlening versterkt en omdat door de preventieve inzet van jongerenwerk zorg

⁶ 'Wat werkt bij het succesvol toeleiden van jongeren naar werk?' Movisie-2019

⁷ 'Jongeren met een arbeidsbeperking aan het werk' SBCM- 2021

⁸ 'De maatschappelijke Business Case jongerenwerk voor gemeenten' MBC Participe Advies i.o.v. Min. Van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

⁹ 'Politie en jongerenwerk: Waardevolle informatiebronnen voor lokaal jeugdbeleid' Movisie- 2012

¹⁰ De maatschappelijke Business Case jongerenwerk voor gemeenten' MBC Participe Advies 2017 i.o.v. Ministerie van VWS.

niet (meteen) nodig is. Om dit potentieel te benutten is het nodig dat het jongerenwerk de tijd en ruimte krijgt om een verbindende schakel te kunnen zijn tussen sectoren zoals onderwijs, jeugdhulp, zorg en politie, dat zij outreachend te werk kunnen gaan vinden en dat het jongerenwerk betrokken wordt bij vraagstukken waar de leefwereld van jongeren een belangrijke rol speelt in het succes van de aanpak.

2. Doelgroep, doelstellingen en uitgangspunten

Doelgroep

Het jongerenwerk richt zich op jongeren en jongvolwassenen van 10 tot en met 23 jaar, die in uitdagende (thuis) situaties opgroeien, zoals gezinnen met financiële problemen, huiselijk geweld of weinig positieve rolmodellen. Deze jongeren hebben een verhoogd risico op schooluitval, werkloosheid, overlast en criminaliteit en mentale gezondheid door bijvoorbeeld stress, sociale druk of beperkte toegang tot steunnetwerken. Deze groep jongeren bevindt zich in een bepalende fase van hun leven. De keuzes en ervaringen die zij in deze periode opdoen, hebben grote invloed op hun toekomst. Deze jongeren lopen zonder de juiste ondersteuning een grotere kans om in een negatieve spiraal terecht te komen.

De leeftijd is een richtlijn, we hanteren geen harde leeftijdsgrens. Voor de inzet van het jongerenwerk staat niet in de eerste plaats de leeftijd, maar de vraag of behoefte van de jeugdige centraal. Jongerenwerkers werken nauw samen met partijen die zich richten op een jongere (of oudere) doelgroep, zoals de combinatiefunctionarissen. Dit zijn professionals die actief zijn op het snijvlak van onderwijs, sport, cultuur of welzijn en jongeren helpen om actief mee te doen in hun vrije tijd. In samenwerking met het jongerenwerk kunnen ze jongeren bereiken, motiveren en doorgeleiden naar passend aanbod in de wijk of op school.

Jongeren ontwikkelen zich van kinderen naar tieners en naar volwassenheid. Gedurende deze ontwikkeling gaan zij steeds meer zelfstandig deelnemen aan de maatschappij. Voor de meeste jongeren verloopt deze ontwikkeling zonder al te veel problemen. Soms komen jongeren kleinere of grotere uitdagingen tegen op hun weg naar volwassenheid. Hierdoor hebben zij minder kansen om hun talenten te ontplooien. Bijvoorbeeld omdat ze te maken hebben met gescheiden werelden thuis, op straat en op school, een gebrek aan een (positief) netwerk, of omdat ze een licht verstandelijke beperking hebben.

Daarnaast speelt mentale gezondheid een belangrijke rol. Stress, sociale druk en een gebrek aan steun kunnen hun weerbaarheid verminderen, waardoor ze moeilijker grip krijgen op hun situatie. Door deze jongeren actief te bereiken met jongerenwerk, bieden we hun een stabiel netwerk, perspectief en positieve rolmodellen. Dit vergroot hun kansen op school, werk en een gezonde sociale omgeving, en voorkomt problemen op de lange termijn.

Het jongerenwerk weet welke (groepen) jongeren aandacht nodig hebben en zoekt hen proactief op. Ze leggen niet alleen contact met de jongeren die op de voorgrond staan, maar ook met diegene die minder zichtbaar aanwezig zijn. Zij hebben aandacht voor vragen van zowel jongens als meiden. Het jongerenwerk geeft ook aandacht aan jongeren uit problematische jeugdgroepen. Een deel van de jongeren loopt het risico af te glijden in de samenleving, met gevolgen voor zowel henzelf als de samenleving als geheel. In deze positie voelen jongeren zich vaak buitengesloten. Dit kan zich uiten in woede en frustratie en kan leiden tot (ervaren) overlast, criminaliteit of radicalisering.

Doelstellingen

Op basis van divers wetenschappelijk onderzoek,¹¹ de inbreng van jongeren zelf, de jongerenwerkorganisaties en gemeentelijke professionals komen we voor de nieuwe visie tot de volgende doelstellingen voor het jongerenwerk in Leidschendam-Voorburg:

1. De mentale gezondheid van jongeren te bevorderen;
2. Schooluitval te voorkomen en meer jongeren te begeleiden naar een startkwalificatie, werk of dagbesteding;
3. De inzet van specialistische jeugdhulp te voorkomen of te verkorten;
4. Bij te dragen aan een leefbare, veilige wijk, daar waar jongeren betrokken zijn.

Uitgangspunten

Om het jongerenwerk effectief in te zetten, zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

Vraaggericht

Jongerenwerkorganisatie werkt vraag- en níet aanbodgericht. Dit betekent dat de behoeften en wensen van jongeren centraal staan bij het opzetten en uitvoeren van activiteiten. Door vraaggericht te werken, sluiten de activiteiten beter aan bij de leefwereld van jongeren, voelen zij zich meer betrokken en bereikt het jongerenwerk effectiever zijn doelen. Het jongerenwerk sluit aan op de leefwereld van jongeren. Het jongerenwerk weet wat jongeren belangrijk vinden, hoe en waarover ze communiceren en hoe ze op elkaar reageren. Het jongerenwerk is daarom aanwezig op de plekken waar de jongere is in de driehoek van thuis, school/ werk en vrije tijd. Waarbij de online aanwezigheid een belangrijk aandachtspunt is. Door online aanwezig te zijn worden jongeren bereikt die niet worden bereikt door het traditionele jongerenwerk zoals eenzame jongeren en of jongeren met een beperking. Outreachend moeten ze ook aan de slag, verwacht wordt dat de jongerenwerker erop uittrekt. Vraaggericht werken houdt ook in dat er wordt gekeken waar de inzet van het jongerenwerk het meest noodzakelijk is. Om de noodzakelijkheid te bepalen wordt afstemming gezocht met de gemeente en belangrijke ketenpartners zoals het onderwijs, veiligheidspartners etc. Op deze manier wordt voorkomen dat het jongerenwerk inzet pleegt op terreinen waarvoor elders al verantwoordelijkheden en financiering zijn georganiseerd.

Integraal werken

Jongeren zijn onderdeel van een groter geheel. Het jongerenwerk is een van de schakels tussen de driehoek thuis, school/werk en vrije tijd. Bij het integraal werken is het volgende van belang:

Leefgebieden: het jongerenwerk dient in te spelen op de diverse leefgebieden van jongeren. Leefgebieden verwijzen naar de verschillende domeinen die invloed hebben op het leven van jongeren, zoals school, gezin, vrienden, vrije tijd, gezondheid en online gedrag. Het jongerenwerk speelt hierop in door niet alleen te focussen op één aspect van het leven van een jongere, maar door het gehele plaatje te begrijpen en aan te pakken. Dit betekent dat jongerenwerkers vaak met meerdere partijen samenwerken, zoals scholen, ouders en hulpverleners, om jongeren op verschillende leefgebieden te ondersteunen. Zo kan het jongerenwerk bijvoorbeeld helpen bij schoolproblemen, financiële problematieken (schulden/ armoede) sociale contacten versterken, of jongeren begeleiden in het omgaan met thuis- of gezondheidsproblemen. Door integraal te werken, wordt ervoor gezorgd dat de ondersteuning aansluit bij alle relevante aspecten van het leven van een jongere, waardoor ze meer kans hebben op een positieve ontwikkeling.

¹¹ [Publicaties NJi over jongerenwerk | Nederlands Jeugdinstituut](#)

Samenwerking: Jongerenwerkers werken niet alleen met jongeren in de wijk, maar trekken samen op met ouders, scholen, sportclubs, culturele instellingen, werkgevers en welzijnsorganisaties. Samen met deze partijen wordt er een pedagogisch klimaat geboden waarin jongeren kansen krijgen en beschermd worden tegen negatieve invloeden zoals criminaliteit. Activiteiten voor jongeren worden zo veel mogelijk in verbinding met de wijk, haar bewoners, organisaties en verenigingen uitgevoerd, zoals via projecten voor jong en oud. In de samenwerking is altijd aandacht voor ieders rol en mogelijkheden, zodat er geen dubbelingen in ondersteuning ontstaan en voor iedereen helder is wie welke rol heeft.

Sommige activiteiten zijn al elders belegd, zoals; onderwijs en arbeidsmarkt, Zorg en welzijn, Wonen, Inkomen en schulden. Het jongerenwerk geeft daarom wel informatie over deze zaken, maar werkt eraan toe dat een jongere hulp accepteert van een andere partij. Dat kan bijvoorbeeld school zijn bij het zoeken van een stage of de afdeling Werk, Inkomen, Jeugd en Zorg (WIJZ) van de gemeente bij het zoeken naar werk of hulp bij schulden.

Levensfasegerichte ondersteuning: Het jongerenwerk biedt begeleiding tijdens overgangsmomenten, zoals de stap van school naar werk, of van 18- naar 18+. Zo blijven jongeren in beeld en krijgen ze de begeleiding die past bij hun ontwikkelingsfase. Er dient actief te worden samengewerkt met andere organisaties, zoals de bibliotheek die ook een opdracht hebben in de overgang van 18- naar 18+.

Multifunctionele accommodaties: het jongerenwerk deelt de wijkaccommodaties met andere wijkbewoners in plaats van een aparte locatie op te eisen. De verantwoordelijkheid voor het gebruik en beheer van de accommodatie wordt zoveel mogelijk bij de jongeren en andere wijkbewoners neergelegd. Op die manier ontstaat verbinding.

Jongeren doen mee/ talentontwikkeling

Het jongerenwerk ondersteunt jongeren in het ontdekken en ontwikkelen van hun eigen competenties en talenten. Dit wordt ook bereikt door jongeren de kans te geven om activiteiten te bedenken, organiseren, uitvoeren en evalueren. Het jongerenwerk helpt hen daarbij door te ondersteunen in de praktische zaken en randvoorwaarden. Jongeren kunnen bijvoorbeeld een voetbaltoernooi organiseren of een andere activiteit die aansluit bij hun interesses en de lokale gemeenschap.

3. Wat willen we behouden?

We willen de volgende succesvolle elementen uit de werkwijze van het huidige jongerenwerk belegd bij 6 verschillende partijen behouden:

Jongerenwerk op straat: daar waar jongeren zijn

Jongeren maken volop gebruik van de openbare ruimte in onze stad — en juist daar speelt het jongerenwerk een belangrijke rol. Jongerenwerkers zijn zichtbaar aanwezig in de wijk en benaderen jongeren actief op de plekken waar zij samenkomen. Deze laagdrempelige, vertrouwde aanwezigheid vormt de basis van de preventieve kracht van jongerenwerk: van talentontwikkeling tot het voorkomen van overlast. Het jongerenwerk op straat is niet alleen gericht op contact leggen, maar ook op signaleren, begeleiden en jongeren stimuleren om positieve keuzes te maken. Er is speciale aandacht voor momenten met verhoogde dynamiek, zoals schoolvakanties, de Ramadan of de jaarwisseling, wanneer jongeren vaker buiten zijn en extra ondersteuning of sturing nodig kan zijn.

Jongere

“Als het jongerenwerk er niet is dan zie je hier veel jongeren buiten maar hangen. Je gaat je dan vervelen, dan gebeuren er dingen die je liever niet wilt.”

Jongerenwerkorganisatie

Op de kruising van de Bruijnings Ingenhoeslaan en de Savallalaan kwamen jarenlang steeds jongeren samen, met herhaaldelijke incidenten en structurele overlast tot gevolg. Sinds de inzet van het ambulant jongerenwerk zijn de meldingen daar drastisch gedaald en is de overlastgevende jongerengroep in Bovenveen verdwenen.

Groepsactiviteiten

Het jongerenwerk organiseert en stimuleert verschillende groepsactiviteiten voor en door jongeren. Ze hebben hierbij aandacht voor de specifieke behoeften van meiden. Bij de activiteiten hebben jongeren een actieve bijdrage in de organisatie of ze bieden een tegenprestatie zoals het organiseren van een activiteit voor buurtbewoners. De groepsactiviteiten stimuleren verbinding, ontmoeting en dragen bij aan de talentontwikkeling van jongeren. Wanneer het mogelijk is, verbindt het jongerenwerk of een samenwerkingspartner de jongeren met de buurt of met een bredere groep jongeren uit de wijk.

Individuele begeleiding

Sommige jongeren hebben op individueel niveau meer begeleiding nodig, bijvoorbeeld als onderdeel van een Persoonsgerichte Aanpak of als de stap naar hulp (nog) te groot is. De persoonsgerichte aanpak voor jongeren richt zich op het bieden van maatwerkbegeleiding op basis van de individuele behoeften van de jongere. Het jongerenwerk maakt een reële inschatting van de begeleiding die zijzelf kan bieden en consulteert en/of betreft de gemeentelijke toegang of andere partners hierbij. Waar nodig leidt het jongerenwerk toe naar (zorg)partners en/of werkt hiermee samen.

Jongerenwerk Schoolveiligheid

Het jongerenwerk heeft een belangrijke positie in het voortgezet onderwijs. Jongerenwerkers versterken de pedagogische aanpak op school en verbinden de leefwerelden van jongeren: school, vrije tijd, thuis en de onlinewereld. Door aanwezigheid op al deze plekken verbinden ze deze, soms, gescheiden werelden. Het jongerenwerk werkt samen met de kernpartners van het voortgezet onderwijs. Het voortgezet onderwijs werkt samen met ketenpartners zoals leerplicht, mbo, jeugdgezondheidszorg, de gemeente, het zorgteam van school en schoolmaatschappelijk werk. Daarnaast worden jeugdzorg, jongerenwerk, GGZ, politie, welzijnsorganisaties, sport- en cultuurcoaches en andere instanties ingeschakeld bij specifieke problematiek. Deze samenwerking zorgt voor een brede en integrale aanpak van jongeren.

De aanpak schoolveiligheid in Leidschendam-Voorburg richt zich op het versterken van samenwerking tussen scholen, politie, jongerenwerk en andere partners om de veiligheid op en rond scholen te verbeteren. De gemeente faciliteert deze samenwerking en zorgt voor een maatwerkbenadering per school. Door middel van kernteams schoolveiligheid georganiseerd per school, bestaande uit verschillende professionals, worden veiligheidsproblemen gesignaleerd en passende interventies ingezet. Scholen krijgen ondersteuning bij het opstellen van een schoolveiligheidsplan, gericht op thema's zoals pesten, sexting, discriminatie en drugsgebruik. Er wordt ook ingezet op het vergroten van kennis en vaardigheden van leerlingen, ouders en professionals over veiligheidsthema's, zoals wapens en straatcultuur. Het doel is om een integrale en gezamenlijke aanpak te bieden, gericht op het waarborgen van een veilige leeromgeving voor alle jongeren.

Quote van een onderwijsinstelling in Leidschendam- Voorburg

"In de eerste weken van mijn werk als directeur had ik meer contact met onze jeugdagente dan met sommige voor mij nieuwe collega's. Er waren verschillende veiligheidsincidenten die voor een gevoel van onveiligheid zorgden. We hebben te maken met leerlingen met huiselijk geweld, leerlingen uit gezinnen waar criminaliteit een rol speelt. Leerlingen die opgroeien in gezinnen met alcohol- en/of drugsproblematiek. Leerlingen die online worden gepest en/of worden uitgebuit. Voor ons zijn dit geen uitzonderingen maar de dagelijkse werkelijkheid. Die leerlingen nemen hun bagage mee de school in en dat staat meestal voorop en zorgt met regelmaat voor conflicten tussen leerlingen in school of met externen rondom de school en met de buurt. Het vraagt van ons veel meer dan alleen onderwijs geven."

Flexibele inzet

Het jongerenwerk in Leidschendam-Voorburg biedt naast vastomlijnde inzet ook ruimte voor flexibele en op maat gemaakte activiteiten. Dit maakt het mogelijk om in te spelen op actuele behoeften van jongeren. Bijvoorbeeld, in plaats van alleen reguliere wekelijkse inloopmiddagen, werd er een pop-up sporttoernooi georganiseerd tijdens de vakantieperiode om jongeren actief en betrokken te houden. Dit soort flexibele inzet maakt het jongerenwerk wendbaar en effectief, zodat jongeren op verschillende momenten in hun leven de steun en begeleiding krijgen die ze nodig hebben.

Voorbeeld uit Leidschendam- Voorburg

YouChoose is een campagne gericht op het verantwoord gebruik van sociale media en messaging. Het stimuleert jongeren om bewust na te denken over hun onlinegedrag, de impact van het delen van berichten en beelden, en hoe ze veilig en respectvol om kunnen gaan met anderen in de digitale ruimte. De campagne benadrukt keuzes maken die bijdragen aan een positieve onlinecultuur en het voorkomen van schadelijk gedrag zoals cyberpesten of het delen van ongepaste content.

Informatie en advies aan jongeren

Het geven van informatie en advies is een integraal onderdeel van het jongerenwerk. Jongerenwerkers geven jongeren informatie en advies, bijvoorbeeld op het gebied van schulden of digitaal burgerschap. Hierbij leren ze jongeren ook hoe ze zelf meer informatie en hulp kunnen vinden.

Het Jongerenadviespunt (JAP)

Het JAP in Leidschendam-Voorburg biedt jongeren een laagdrempelige plek waar ze terecht kunnen met vragen en problemen. Het JAP ondersteunt jongeren bij verschillende thema's zoals omgaan met ruzie, pesten, angsten, eenzaamheid, familieproblemen, relaties, sociale media, en school- of werk gerelateerde kwesties. Daarnaast helpt het JAP jongeren bij het vinden van de juiste hulp, biedt het advies en organiseert het activiteiten die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en welzijn van jongeren. Het doel is om jongeren te ondersteunen in hun ontwikkeling en hen te helpen gezonde keuzes te maken.

Contacten met de ouders

Het jongerenwerk legt wanneer dit nodig is contact met de ouders van de jongeren die bij hen komen en werkt aan het versterken van de band tussen ouders en jongere. Ook heeft het jongerenwerk aandacht voor het bredere sociale netwerk van de jongere zoals familie, vrienden en burens.

Voorbeeld van een contact met de jongere en het netwerk

Een jongere die regelmatig betrokken is bij overlast in de buurt en heeft een moeizame relatie met zijn ouders. Het jongerenwerk zoekt contact met de ouders om hen te betrekken bij de situatie en biedt ondersteuning bij de communicatie tussen ouder en kind. Dit kan bijvoorbeeld door een gezamenlijk gesprek te organiseren of door ouders handvatten te geven om hun kind beter te begrijpen en te begeleiden. Daarnaast kijkt het jongerenwerk of er andere personen in het netwerk zijn, zoals familieleden of buurtbewoners, die een positieve rol kunnen spelen in de ontwikkeling van de jongere.

Aanpak problematische jeugdgroepen

Het jongerenwerk speelt een cruciale rol in de aanpak van problematische jeugdgroepen en problematisch groepsgedrag. Allereerst krijgt het jongerenwerk de groepen in beeld door fysiek aanwezig te zijn in de wijken en op plekken waar jongeren zich ophouden. Hierdoor kunnen zij de dynamiek binnen de groepen goed observeren en vroegtijdig signalen van risicogedrag opvangen. Het jongerenwerk werkt daarbij samen met andere partijen, zoals de politie en scholen, om gezamenlijke afspraken te maken en maatregelen te ontwikkelen. Uitvoerende werkzaamheden omvatten onder andere het begeleiden van jongeren en het inzetten van rolmodellen om gedragsveranderingen te bevorderen. Deze gecombineerde aanpak helpt om problematisch groepsgedrag te verminderen en draagt bij aan de maatschappelijke integratie van jongeren.

Voorbeeld groepsaanpak

Het Fluitpolderplein is een locatie waar jarenlang grote groepen jongeren samenkamen en continu voor incidenten en overlast zorgden, en is vanaf mei vorig jaar ambulant jongerenwerk ingezet. Wekelijks kwamen sportfondsen en omwonenden met klachten over overlast en een onveilig werkklimaat bij medewerkers. De ambulant jongerenwerkers zijn vier dagen per week aanwezig op de plek zelf, in de avonden en in de nacht en fungeren als schakel tussen melders, ketenpartners en de jongeren. Binnen de groepsgerichte aanpak zijn heldere afspraken gemaakt en begeleiden de ambulant jongerenwerkers de jongeren bij het naleven daarvan en spreken zij hen aan op hun gedrag. Dankzij deze gestructureerde inzet zijn binnen drie maanden de meldingen drastisch teruggelopen.

Online jongerenwerk

Naast de aanwezigheid van het jongerenwerk in de fysieke wereld, verwachten we dat het jongerenwerk ook actief is in de onlinewereld van jongeren. Het leven van jongeren speelt zich voor een groot deel

online af. Deze onlinewereld verandert snel. We verwachten van het jongerenwerk een toekomstgerichte visie en aanpak op het online jongerenwerk en een proactieve houding om snel in te kunnen spelen op de veranderingen die dit met zich meebrengt. Het jongerenwerk heeft een belangrijke rol bij het online signaleren van trends rondom het welzijn van jongeren, daarbij is specifiek aandacht voor overlastgevend tot criminele activiteiten. Het jongerenwerk beheert ook een website voor en door jongeren die jongeren informeert over die thema's die je in het leven van jongeren tegenkomt. We verwachten dat de aanbieder het potentieel van het werken met (big) data onderzoekt en benut. Het jongerenwerk betreft jongeren zelf ook actie bij de organisatie van de (online) activiteiten.

Online jongerenwerkorganisatie

De online jongerenwerkorganisatie die nu actief is weet jongeren te bewegen tot het meedoen aan online activiteiten én hen de activiteiten ook zelf te laten organiseren. De jongerenwerkorganisatie bereikt specifiek ook een lastigere te bereiken doelgroep, namelijk jongeren met bijvoorbeeld autisme of eenzame jongeren. Het is voor deze jongeren makkelijker om online deel te nemen aan activiteiten. Via de online community Discord heeft de jongerenwerkorganisatie de functie 'Zoek Een Maatje', waarbij (eenzame) jongeren met vergelijkbare interesses aan elkaar worden gekoppeld. Via Discord komen jongeren ook in contact met andere jongeren dan diegene die ze al tegenkomen op school of bij een sportclub.

Activering van jongeren

Het jongerenwerk organiseert activiteiten altijd in samenwerking met jongeren. Jongeren krijgen hierbij zelf de verantwoordelijkheid. We verwachten van het jongerenwerk een proactieve houding in het verkennen van mogelijkheden om jongeren zelf meer een rol te geven in het werk van het jongerenwerk. Denk hierbij aan maatschappelijke stages en het inzetten van ervaringsdeskundigheid. Rolmodellen (uit de wijk) kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het versterken van de impact van deze activiteiten. Ze inspireren andere jongeren door te laten zien dat verandering mogelijk is en dat ze zelf invloed kunnen uitoefenen op hun omgeving.

Voorbeeld activering jongeren

Via het online platform Discord zijn jongeren gevonden die bereid waren taken op zich te nemen bij de voorbereiding en uitvoering van activiteiten. Er is een werkgroep met jongeren gestart die wekelijks de activiteiten voorbereidt. Via Discord wordt bij jongeren opgehaald wat zij belangrijk vinden. Daardoor is het aanbod sterk uitgebreid en diverser geworden. Het aanbod was eerder meer gericht op gamen. Inmiddels worden er activiteiten georganiseerd op het gebied van lichamelijke beweging en gezondheid, zoals outdoor fitness, voedingsworkshops, dans etc.

De jongerenorganisatie die preventief jongerenwerk inzet is gestart met een Focusgroep waaraan jongeren deelnemen. Het doel van de Focusgroep is het actief betrekken van jongeren bij het verbeteren van hun leefomgeving en hen een stem te geven in wat zij belangrijk vinden. In deze groep bespreken jongeren maatschappelijke thema's en bedenken zij concrete oplossingen. Dit heeft geleid tot initiatieven zoals het invoeren van buurtvaders, meer activiteiten voor jongeren en het verbeteren van ontmoetingsplekken.

4. Wat willen we doorontwikkelen?

Veel van wat we willen behouden, is al aanwezig, maar in een beperkte vorm en met een klein bereik. Daarom willen we naast behoud, de onderstaande activiteiten versterken en beter op elkaar binnen het beschikbare budget afstemmen en komen tot een verbeterde organisatie, regievoering en monitoring van het jongerenwerk.

Informatieverstrekking, consultatie en coaching aan ouders en professionals

Jongerenwerkers hebben unieke pedagogische expertise: zij spreken de taal van jongeren en weten als geen ander hoe je jongeren kunt bereiken. Zij zetten deze consultatiefunctie en coaching in voor ouders die vragen hebben over hun kinderen en voor professionals die willen leren hoe ze jongeren het beste kunnen bereiken en aanspreken. Daarmee versterkt het jongerenwerk de pedagogische - en de sociale basis.

Ondersteuning jongvolwassenen

Zij kunnen ondersteunen in ontwikkeling van jeugd naar volwassenheid. We verwachten van het jongerenwerk een actieve rol in de opgave jongvolwassenen, waarbij wordt gewerkt aan de overgangen die jongere tegenkomen in deze leeftijdsfase. Het jongerenwerk heeft hierin vanuit hun expertise onder andere een adviserende rol. Sommige jongeren mijden alle vormen van zorg. We verwachten dat het jongerenwerk zich actief inzet om deze jongeren te motiveren om hulp te aanvaarden, zij kunnen zelf ondersteuning bieden, of begeleiden naar de juiste hulp. Het jongerenwerk maakt een reële inschatting van de begeleiding die zijzelf kan bieden en betreft tijdig (zorg)partners die (meer passende en intensieve) begeleiding kunnen bieden en werkt hiermee waar nodig samen.

Gezond leven

Het jongerenwerk levert een bijdrage aan gezond leven voor de jongeren. Ze stimuleren gedrag dat past bij een gezonde leefstijl met voldoende beweging en gezonde voeding en hebben hierbij aandacht voor preventie van middelengebruik.

Organisatie

Door de verschillende soorten jongerenwerk vanuit een partij, ook wel hoofdaannemer, af te nemen zal er meer regie op de activiteiten komen en is doorverwijzen eenvoudiger. Hiermee vergroten we de schaal van het jongerenwerk. Door al het jongerenwerk gezamenlijk aan te sturen kunnen nieuwe vragen beter ingepast worden in de opdracht. In de afgelopen jaren was deze ruimte er niet bij de verschillende partijen omdat de opdracht en het budget versnipperd was. Taken zoals extra inzet op jongeren zonder startkwalificatie konden bijvoorbeeld niet binnen de bestaande opdracht ingepast worden zonder daar een nieuwe opdracht met middelen tegenover te stellen. Zo ook de begeleidende taak bij het jongeren perspectief fonds is nu binnen de gemeente zelf opgepakt. Door stevig opdrachtgeverschap kunnen

nieuwe ontwikkelingen en nieuwe taken binnen het kader van de opdracht na afstemming opgepakt worden en kan er binnen de grotere opdracht geprioriteerd en dus bijgesteld worden.

De hoofdaannemer is primair verantwoordelijk voor de kwaliteit, continuïteit en samenhang van het jongerenwerk. De hoofdaannemer dient in de aanvraag aan te geven of zij van plan is om onderaannemers in te zetten. De hoofdaannemer moet toelichten waarom deze keuze wordt gemaakt en hoe dit bijdraagt aan het behalen van de gestelde doelen. Als er geen onderaannemers worden ingezet, dient dit gemotiveerd te worden. Kan de organisatie bijvoorbeeld helder aangeven waar zij wel en geen expertise in heeft en hoe zij eventuele lacunes in de eigen specialismes kan ondervangen door onderaannemers in te zetten. Ook geeft de organisatie aan op welke wijze zij de kwaliteit van de onderaannemers borgt en hoe daarop gerapporteerd wordt naar de gemeente.

Kwaliteit en profiel jongerenwerkorganisatie

In de uitvoering van het jongerenwerk moet minimaal 75% van de inzet bestaan uit gekwalificeerde jongerenwerkers. Onder gekwalificeerd wordt verstaan dat de jongerenwerker is geregistreerd in het Register Kinder- en Jongerenwerkers, verder Register. Registratie in het Register Kinder- en Jongerenwerkers borgt dat jongerenwerkers beschikken over de juiste competenties. Deze worden omschreven als streetwise, booksmart en systeemsensitief. Dit waarborgt een professionele aanpak en de kwaliteit van de ondersteuning. Streetwise betekent werken vanuit de leefwereld van jongeren, zowel offline als online. Booksmart verwijst naar methodisch en flexibel werken, afgestemd op de situatie en behoeften van jongeren. Systeemsensitief werken houdt in dat jongerenwerkers verbinding maken tussen jongeren, hun netwerk en professionele partners, en strategisch denken richting organisaties en gemeenten.

Voor de overige 25% is ruimte voor de inzet van bijvoorbeeld vrijwilligers en ervaringsdeskundigen. Het inzetten van inwoners sluit aan bij het leidende principe 'vergroten van de maatschappelijke kracht' uit de Sociale Basis.

De subsidiepartner past in ieder geval de negen erkende interventies van het NJi voor het jongerenwerk toe: groepswork, individuele begeleiding, ambulant jongerenwerk, de inloop, informatie en advies, talentgericht werken, meidenwerk, peer- to- peer en Youth Organizing.

De jongerenwerkorganisatie heeft ruime ervaring in het jongerenwerk en beschikt over aantoonbare expertise in het begeleiden en ondersteunen van jongeren. Zij is bekend met de lokale partijen, heeft goede kennis van de sociale kaart en/of toont aan op welke wijze zij deze bekendheid en kennis verwerft voor aanvang van de opdracht. De organisatie werkt verbindend; stemt af met het kindwerk, school, vrijwilligersorganisaties, wijkorganisaties, veiligheidspartners etc. Het jongerenwerk weet waar hun expertise stopt en wanneer doorverwijzing naar bestaande andere vormen van ondersteuning nodig is. De organisatie schat adequaat in of verdere hulp vanuit het voorveld kan worden ingezet of dat andere en/of zwaardere vormen van hulp nodig zijn. Als zij inschatten dat zij dit niet zelf kunnen bepalen, nemen zij contact op met de gemeente.

Locatie

De jongerenwerkorganisatie maakt inzichtelijk vanuit welke locaties activiteiten worden uitgevoerd, waarbij multifunctioneel gebruik van accommodaties uitgangspunt is. De jongerenwerkorganisatie kan

geen recht claimen op een eigen locatie. Het jongerenwerk werkt in afstemming met de gemeente in alle wijken van de gemeente.

Verantwoording

De jongerenwerkorganisatie heeft de volgende verantwoordingsverplichtingen:

1. Jaarlijkse rapportage aan de hand van de gestelde indicatoren onder paragraaf monitoring en inzicht in het bereik van het aantal jongeren;
2. Inzicht in met welke stakeholders contact is geweest, wat de aard van het contact was en wat het voor de jongere heeft opgeleverd;
3. Tenminste halfjaarlijks (mede) organiseren van een 'evaluatie' gesprek over wat er leeft onder jongeren met stakeholders, zoals politie/school/lokale kamer/JGZ/ leerplicht enz. De opbrengst van het overleg wordt met de gemeente gedeeld en leidt zo nodig tot aanpassing van de opdracht;
4. Aantal samenwerkingsverbanden bijvoorbeeld tussen zorg, onderwijs en welzijn en 18+ stakeholders, bijvoorbeeld met woningcorporaties, volwassenenzorg of opleidingen en opbrengst van deze samenwerking voor doelgroep;
5. Aantal gezamenlijk uitgevoerde initiatieven en opbrengst van de activiteiten voor de doelgroep.
6. Aantal door jongeren georganiseerde activiteiten;
7. In geval van inzet van onderaannemers wordt jaarlijks, en zo nodig vaker, wat de inzet van de onderaannemer inhoudt, wat de resultaten waren en hoe is gestuurd op de kwaliteit van de inzet van onderaannemers;
8. Jaarlijks uitvoeren van een kwaliteit/ tevredenheidsonderzoek over het geheel aanbod uitgezet bij jongeren, ouders en samenwerkingspartners. Het tevredenheidsonderzoek wordt tenminste afgenomen bij 40% van de jongeren die van het jongerenwerk gebruik hebben gemaakt en samenwerkingspartners en dient tenminste te gaan over: de ondersteuning, de mentale gezondheid en de samenwerking.

Gemeentelijk accounthouderschap

Het contact met de gesubsidieerde partij zal in hoofdzaak onderhouden worden door de accounthouder. De accounthouder binnen de gemeente speelt een centrale rol in het coördineren en bewaken van de kwaliteit en effectiviteit van het jongerenwerk. Deze rol omvat het sturen op resultaten en naleving van afspraken, het waarborgen van open en transparante samenwerking, en het gezamenlijk met de jongerenwerkorganisatie prioriteiten stellen. De accounthouder zorgt ervoor dat de jongerenwerkorganisatie werkt volgens de kaders en doelstellingen die zijn vastgelegd in het visiedocument Jongerenwerk in Leidschendam-Voorburg 2026-2030.

Hierbij stuurt de accounthouder op:

1. Het behalen van de gestelde doelen op basis van de geldende kaders en uitgangspunten.
2. Samenwerking tussen de jongerenwerkorganisatie en andere stakeholders, zoals scholen, politie en zorginstanties.
3. Naleving van de verplichtingen door de jongerenwerkorganisatie, waaronder rapportage, monitoring, en het uitvoeren van tevredenheidsonderzoeken.

Daarnaast fungeert de accounthouder als verbindende schakel tussen de gemeente intern én het jongerenwerk. Samen met de jongerenwerkorganisatie wordt bepaald welke acties prioriteit krijgen, inclusief het bespreken van zaken die tijdelijk niet opgepakt worden, bijvoorbeeld omdat er

ontwikkelingen zijn waar (extra) aandacht voor nodig is. De accounthouder monitort de kwaliteit van het jongerenwerk en zorgt voor een flexibele aanpak die aansluit op actuele ontwikkelingen en behoeften van jongeren.

De accounthouder haalt standaard voorafgaand aan het kwartaal overleggen signalen op van relevante interne actoren op zoals VTH, Maatschappelijke en Ruimtelijke Ontwikkeling (MRO) en Werk, Inkomen Jeugd en Zorg (WIJZ). De accountmanager werkt bij dit alles nauw samen met de beleidsmedewerker jongerenwerk.

Monitoring

Doelstellingen 1 t/m 4 worden op basis van de volgende indicatoren gemonitord:

1. Het bevorderen van de mentale gezondheid

Indicator:

Rapportage van de jongerenwerkorganisatie: minimaal jaarlijks brengt de jongerenwerkorganisatie een rapport uit waarin is opgenomen wat het effect van de jongerenorganisatie is op de mentale gezondheid van de jongeren.

De gemeente gebruikt daarnaast de vierjaarlijkse Gezondheidsmonitor om onder meer de mentale gezondheid te meten, daarbij weegt de gemeente mee dat het jongerenwerk niet de enige actor is die van invloed is op de mentale gezondheid van jongeren.

2. Het voorkomen van schooluitval of het behalen van een startkwalificatie.

Indicator:

Aantal doorverwijzingen naar ketenpartners zoals WIJZ, met als doel voortzetten school en/ of behalen startkwalificatie. Hoeveel jongeren zijn ondersteund met de thema's scholing en werk en wat het resultaat van de ondersteuning was, bijvoorbeeld behaalde certificaten en/ of ontwikkelde vaardigheden zoals presentatie- of organisatievaardigheden.

De gemeente monitort daarnaast de cijfers met betrekking tot vroegtijdig schoolverlaters, behalen van startkwalificaties, leerplichtregistraties en CBS (jaarlijkse rapportage leerplicht en doorstroompunt). De gemeente weegt mee dat het jongerenwerk niet de enige actor is die van invloed is op het voorkomen van schooluitval of het behalen van een startkwalificatie.

3. De inzet van specialistische jeugdhulp te voorkomen en te verkorten.

Indicator:

Aantal jongeren dat ondersteund wordt en geen doorverwijzing naar de specialistische jeugdhulp (meer) nodig heeft. En het aantal jongeren dat wel is doorverwezen naar specialistische jeugdhulp.

De gemeente monitort daarnaast de cijfers met betrekking tot de instroom in jeugdhulp en de duur van de jeugdhulp. De gemeente weegt mee dat het jongerenwerk niet de enige actor is die van invloed is op de instroom bij jeugdhulp en de duur van jeugdhulp.

4. Bijdragen aan een leefbare, veilige wijk, daar waar jongeren betrokken zijn.

Indicator:

Aantal jongeren en andere betrokkenen, zoals het netwerk van de jongere en melders van overlast en/ of omwonenden, dat bereikt is in het kader van het jongerenwerk dat zich richt op veiligheid.

Het aantal doorverwijzingen en contacten naar ketenpartners rondom veiligheid. In het Joso (het Jongeren op straat overleg afdeling VTH-gemeente LV) wordt een actueel overzicht van overlast gevende (groepen) jongeren, gedeeld wordt met veiligheidspartners en waar- periodiek, maar tenminste per kwartaal- een kwalitatieve analyse met de gemeente wordt gedeeld, zodat de gemeente tijdig kan inspelen op actuele ontwikkelingen.

De gemeente monitort daarnaast via de jaarlijkse cijfers 'overlast jeugd' uit de 'Tabellenboek politie'. De gemeente weegt mee dat het jongerenwerk niet de enige actor is die van invloed is op het bevorderen van een veilige en rustige leefomgeving.

5. Financiën

Binnen de subsidiesystematiek is er een budget van € 584.685 beschikbaar voor jongerenwerk.

In de afgelopen jaren is er binnen de subsidiebudgetten onder andere koppelingen gemaakt door cultuur/ talentontwikkeling ook te beleggen bij een jongerenwerkpartij. Ook is er gewerkt met aanvullende opdrachten die incidenteel zijn gefinancierd. Om het budget en het jongerenwerk zelf op het huidige niveau te houden is er aanvullend € 250.000 nodig. Dan is er nog geen hoger budget dan voorgaande jaren. Door de opdrachten samen te brengen in een opdracht is de verwachting om efficiënter te kunnen werken en minimaal hetzelfde aanbod te behouden, wat goed op elkaar aansluit en effectiever is.

Om uitvoering te geven aan de subsidieregeling jongerenwerk, wordt het huidige budget van € 584.685 voor jongerenwerk voor de jaren 2026 en 2027 verhoogd met € 250.000 per jaar. Na 2027 zal het budget jongerenwerk terugkeren naar het oorspronkelijke niveau. Van de benodigde verhoging van € 250.000 wordt € 200.000 gedekt vanuit het bestaande budget voor jeugdzorg. De resterende € 50.000 wordt gefinancierd vanuit het programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving (VTH), specifiek uit het budget integrale veiligheid.

Het huidige budget voor jongerenwerk is niet toereikend gebleken, mede doordat een aantal lopende initiatieven, zoals de pilot *Jongerenwerk Veiligheid*, tot nu toe met tijdelijke middelen werd bekostigd. Zonder aanvullende financiering zou deze pilot komen te vervallen, of zou dit ten koste gaan van het reguliere jongerenwerk. Gezien de beperkte schaal van het jongerenwerk binnen de gemeente en signalen uit het veld over een toenemende vraag, wordt dit als onwenselijk beschouwd. Bovendien is de nieuwe ontwikkeling *Aanpak Schoolveiligheid* tot op heden niet structureel financieel ondersteund.

Met betrekking tot de inzet van middelen uit het jeugdzorgbudget is door het college bewust gekozen voor inzet via jongerenwerk als middel ter voorkoming van zwaardere zorgtrajecten, ter bevordering van vroegsignalering en voor het versterken van het ondersteunend netwerk rondom jongeren. Jongerenwerk draagt daarmee bij aan het voorkomen, verkorten of verlichten van jeugdhulptrajecten. Vanuit die overweging wordt een tijdelijke inzet van middelen uit het jeugdhulpbudget als verantwoord beschouwd. De verwachting is dat deze inzet op termijn leidt tot een afname van specialistische jeugdhulp. Deze tijdelijke inzet zal nauwlettend worden gemonitord, zowel in termen van effectiviteit als met betrekking tot de samenhang met de bredere jeugdhulpopgave. In de komende periode ligt de focus op het versterken van de samenwerking met maatschappelijke partners en het verkennen van cofinancieringsmogelijkheden. Daarnaast wordt gewerkt aan een efficiëntere inrichting van verwijsstromen, zodat jongerenwerk zijn rol in relatie tot jeugdhulp effectiever kan invullen.

Bijlage Wat vinden jongeren en de professionals zelf?

Om de visie aan te laten sluiten bij de belevingswereld en vraag van inwoners is op verschillende manieren gevraagd om input te geven.

Jongeren over het jongerenwerk: wensen, behoeften en verbeterpunten

Jongeren zijn benaderd via een digitale enquête, uitgezet door Epic Youth, die zich richt op online jongerenwerk, waarin hun mening werd gevraagd over verschillende aspecten van het jongerenwerk. De enquête richtte zich op onderwerpen zoals de activiteiten en begeleiding die het jongerenwerk biedt, de aandacht voor mentale gezondheid, de veiligheid in hun wijk en op school, en de mogelijkheden voor talentontwikkeling. Daarnaast werden jongeren gevraagd naar hun voorkeuren voor online aanwezigheid van jongerenwerkers, de toegankelijkheid van jongerenruimtes, en de mate waarin het jongerenwerk hen kan ondersteunen bij school, werk en dagbesteding.

Uit de enquête, waaraan 72 jongeren hebben deelgenomen, blijkt dat de meningen over het jongerenwerk verdeeld zijn, maar overwegend positief. Veel jongeren beoordelen het als "Heel goed" of "Goed", al zijn er ook neutrale en minder positieve reacties.

Een groot deel van de respondenten heeft weinig tot geen contact met het jongerenwerk. Tegelijkertijd geven zij aan behoefte te hebben aan een breder aanbod van activiteiten. Er worden onder andere meer gamingtoernooien, jongerencentra, "Epic Youth" evenementen en feestjes genoemd. Ook praktische zaken zoals aandacht voor fietspaden, betere gratis wifi, een 'chille' plek buiten en een veilige omgeving staan hoog op de wensenlijst. Sommige jongeren zouden graag lessen krijgen in "coole dingen", karten, of simpelweg gratis pizza kunnen krijgen.

Mentale gezondheid krijgt volgens de meeste jongeren voldoende aandacht binnen het jongerenwerk, maar sommigen vinden dat dit beter kan. Als jongeren zich mentaal niet goed voelen, helpt een gesprek met iemand, even alleen zijn, extra mentale steun, een veilige plek, muziek luisteren of slapen.

Over het algemeen voelen jongeren zich veilig in hun buurt en op school, maar sommigen geven aan dat dit niet altijd het geval is. Het jongerenwerk kan volgens hen bijdragen aan een veilige omgeving door voorlichting te geven en plekken te creëren waar zij zich prettig voelen. Om jongeren te motiveren om deel te nemen aan activiteiten, spelen verschillende factoren een rol. Beloningen, toegankelijke activiteiten, een groepsgevoel, veiligheid en leuke begeleiding worden als belangrijke aspecten genoemd. Ook toernooien met prijzen, gratis eten en een gezellige sfeer maken deelname aantrekkelijker.

De rol van jongerenwerk bij talentontwikkeling wordt wisselend beoordeeld. Sommige jongeren zien mogelijkheden om hun talenten te ontdekken door bijvoorbeeld sportactiviteiten, workshops en proeflessen. Daarnaast wordt een sterke online aanwezigheid van jongerenwerkers als belangrijk gezien, met contactmogelijkheden via WhatsApp, Discord, Instagram of een eigen website.

Tot slot is er behoefte aan een beter toegankelijke en multifunctionele jongerenruimte en meer groepsactiviteiten. Belangrijke elementen zijn een gameruimte, rust en begeleiding, plekken om te ontspannen, moderne voorzieningen, gezellige chillhoeken en genoeg activiteiten.

Jongerenwerkorganisaties over het jongerenwerk

Jongerenwerkorganisaties zijn via een vragenlijst om input gevraagd voor de actualisatie van de visie op jongerenwerk in de gemeente. Ze gaven hun visie op de definitie van jongerenwerk, de doelgroep en de behoefte aan verschillende soorten jongerenwerkers. Daarnaast werd ingegaan op de verbinding tussen welzijn en veiligheid, het benodigde aantal fte's, gebiedsgericht werken, samenwerkingspartners en randvoorwaarden voor effectieve uitvoering.

Jongerenwerk wordt gezien als laagdrempelig sociaal werk dat jongeren ondersteunt in hun ontwikkeling en zelfredzaamheid. De focus ligt op contact, signaleren, motiveren en activeren, van een brede doelgroep met extra aandacht voor kwetsbare jongeren, zoals met mentale problematiek, thuiszitters, de LVB doelgroep, jongeren die op straat leven, jongeren uit een lage sociaaleconomisch milieu of een risico op schooluitval. Preventie, begeleiding en talentontwikkeling spelen een belangrijke rol, zowel fysiek als digitaal.

Gespecialiseerde jongerenwerkers, zoals ambulante, online werkers en jongerenwerkers op veiligheid, zien zij als nodig om moeilijk bereikbare groepen te ondersteunen. Zij moeten direct contact met jongeren kunnen maken in de wijken en openbare ruimtes. Daarnaast is er aandacht voor meiden en risicogroepen en wordt het betrekken van ouders in de opvoeding als essentieel gezien.

Er wordt gewezen op de noodzaak om de samenwerking met gemeentelijke afdelingen en lokale partners te versterken om kwetsbare jongeren en gezinnen tijdig te signaleren en hen de juiste hulp te bieden. Hierbij wordt ook de betrokkenheid van sociaal ondernemers en het maatschappelijke middenveld geadviseerd om jongeren te ondersteunen in hun zelfredzaamheid. De verbinding tussen jongerenwerk, welzijn en veiligheid wordt als essentieel beschouwd. Er wordt voorgesteld om expertise te delen en structureel overleg te hebben tussen welzijnswerkers en veiligheidsexperts. Dit kan zorgen voor een betere afstemming en effectievere ondersteuning van jongeren die zowel met welzijns- als veiligheidsproblemen te maken hebben.

Op het gebied van gebiedsgericht werken wordt de samenwerking met lokale partners zoals scholen, sportverenigingen, welzijnsorganisaties en zorginstanties als essentieel gezien.

Ja Jongerenwerkorganisaties adviseren minimaal één fte per wijk voor effectieve ondersteuning. In wijken met extra uitdagingen, zoals werkloosheid, jeugdcriminaliteit of ggz-problematiek, wordt gepleit voor een verdere uitbreiding van fte's om maatwerk en goede begeleiding te garanderen.

Jongerenwerkorganisaties zijn trots op succesvolle projecten waarbij jongeren actief betrokken werden, zoals de inzet van ervaringsdeskundigen, de start van buurtvaders en het kunnen vinden van stages. Ze benadrukken hun rol in het bereiken en ondersteunen van kwetsbare jongeren, zoals thuiszitters en jongeren met mentale problemen. De samenwerking met scholen, gemeenten en welzijnsorganisaties heeft geleid tot betere signalering en doorverwijzing. Ook de uitbreiding van online jongerenwerk wordt als een belangrijke mijlpaal gezien, vooral voor moeilijk bereikbare jongeren, zoals jongeren met een fysieke of mentale beperking als autisme. Daarnaast worden initiatieven rondom meidenwerk, jeugdcriminaliteitspreventie en talentontwikkeling als successen genoemd, met positieve effecten op maatschappelijke participatie en sociale netwerken.

De jongerenwerkorganisaties vonden de subsidietafel-systematiek lastig vanwege de hoge administratieve lasten, de onderlinge verdeling van de financiële middelen, het gebrek aan flexibiliteit en het lange goedkeuringsproces. Dit maakte het moeilijk om snel in te spelen op veranderingen of nieuwe

behoeften van jongeren. Ook de onzekerheid over lange termijn- financiering belemmerde de continuïteit van het werk en opbouw van duurzame relaties.

Tenslotte wijzen de jongerenwerkorganisaties op enkele randvoorwaarden voor het effectief uitvoeren van jongerenwerk. Dit betreft onder andere meer financiering voor jongerenwerk, duidelijke visie kaders en monitoring, zodat het jongerenwerk effectiever wordt uitgevoerd en bijgestuurd waar nodig.